

МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
И СРПСКО ГЕОГРАФСКО ДРУШТВО

ОКРУЖНО ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ ГЕОГРАФИЈЕ
ЗА 8. РАЗРЕД

Београд, 2024.

УПУТСТВО ЗА РАД

Пред вама је тест знања из географије за 8. разред. На крају сваког задатка (бројеви у загради) уписан је број могућих бодова којима се вреднују одговори.

На текстуална питања одговор је потребно написати читко, без прецртавања, обавезно хемијском оловком. Поједини задаци садрже вишеструки избор. Потребно је пронаћи тачан или тачне одговоре и заокружити слова које се налазе испред њих. Ако заокружите више одговора од траженог броја, задатак се неће признати. Код задатака типа допуњавања, захтев је дат у облику непотпуног исказа. Потребно је допунити или завршити реченице да би исказ био тачан и јасан. Код неких питања задаци су дати у две колоне. Ваш задатак је да повежете, тј. "спарите" податке из колоне, тако што ћете читко уписивати слова из једне колоне на линије које се налазе испред друге колоне (спаривања стрелицама или дописивање неће се вредновати). Код задатака где се тражи да упишете одговоре на линије, упишите их јасно и тачно, без накнадног прецртавања и дописивања одговора.

На директна питања потребно је одговорити кратко и јасно. Прецртавање или накнадно дописивање одговора се неће вредновати.

Време за решавање свих задатака је 90 минута. Уколико завршите раније, тихо и без ометања других такмичара, можете изаћи из учионице.

Укупно можете освојити највише 100 бодова.

Желимо вам пуно успеха у раду!

Задатке предложили:

Доц. др Аљоша Будовић и мср Владимир Малинић

Рецензент:

Проф. др Иван Раткај, проф. др Микица Сибиновић и проф др. Слађана Анђелковић

1. Одговорите на питања:

Како се деле спољашње миграције? (1x2=2) _____

Која Србији суседна земља Србији није чланица Европске уније и НАТО пакта? (1x2=2)

Који је највећи ветропарк у Србији? (1x2=2) _____

2. Заокружите одлике пољопривреде у Србији (3x1=3):

- а) У Србији се узгајају искључиво житарице;
- б) У структури воћних засада доминира малина са око 70% укупне родне површине под воћем;
- в) Кукуруз се углавном користи за прехрану стоке;
- г) Од давнина Србија је велики увозник воћа и воћних прерађевина;
- д) Међу најпознатијим виноградарским крајевима у Србији су Метохија, Алекандровачка жупа и Тимочка и Неготинска крајина;
- ђ) Мангулица је аутохтона врста свиње из Србије.

3. Поред групе природно-географских одлика и појава напишите назив једне од понуђених регија (4x1=4):

Регије: источна Србија, Бачка, Стари Влах, Пештер, Мачва, Косово и Метохија, Топлица

Кањон, пећина, вртача и урвинско језеро карактеристични су за регију _____
Алувијална равна, лесна зарава, еолско језеро и чернозем карактеристични су за регију _____
Плавина, псеудоглеј, речно острво и континентална клима карактеристични су за регију _____
Планинска клима, клисура, ледничка језера и ранкери карактеристични су за регију _____

4. Испред пешчара које се налазе у Панонској низији упишите 1, а испред пешчара које се налазе у Понтијској низији упишите 2 (5x1=5):

_____ Градиштанска _____ Неготинска _____ Кладовска
_____ Суботичка _____ Рамско-затоњска

5. Заокружите Т („тачно“) ако је тврдња исправна или Н („нетачно“) ако је тврдња погрешна (8x1=8):

- Количина падавина у Србији расте од запада ка истоку. **Т Н**
- Србија је средњоевропска земља. **Т Н**
- СР Југославија се 2005. године трансформише у заједницу Србија и Црне Гора. **Т Н**
- Границе наше земље према суседним земљама су етничке. **Т Н**
- Речна језера могу настати акумулативним деловањем реке. **Т Н**
- До краја Другог светског рата Србија је према привредној структури била изразито индустријска земља. **Т Н**
- Према попису из 2011. године у Србији (без података за АП Косово и Метохију) 20% становништва старијег од 15 година је високо образовано. **Т Н**
- Незапослени припадају економски активном становништву. **Т Н**

6. **Изаберите исправне тврдње заокруживањем једне од понуђених речи (5x1=5):**

Села разбијеног типа карактеристична су за **брдске/равничарске** пределе.

Нафтна налазишта у Србији су најбројнија у **Бачкој/Банату**.

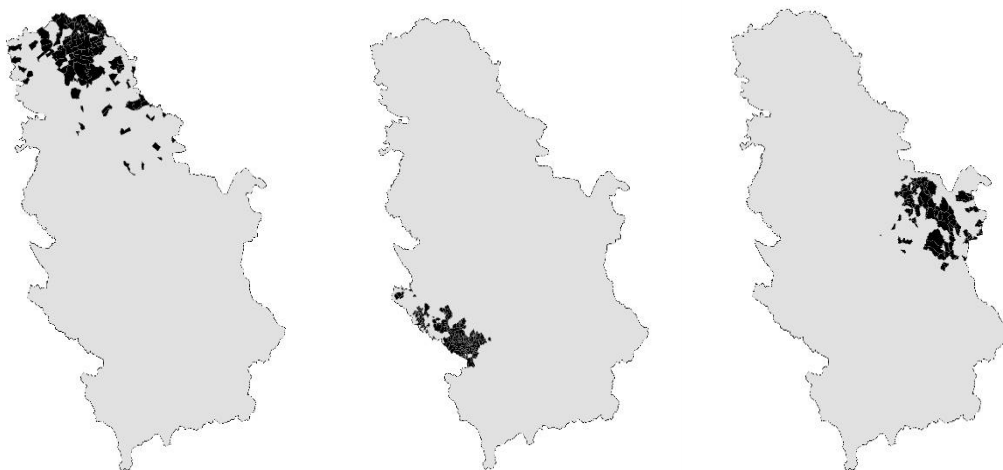
Јужни део Београда се **налази/не налази** у Шумадији.

Хидропотенцијал река је **обновљив/необновљив** извор енергије.

Исељавање високообразованих младих људи из Србије називамо „**бела куга**“/„**одлив мозгова**“.

7. **На скицама испод приказан је размештај три националне мањине у Србији (црном бојом обојена су насеља са уделом националне мањине од преко 20% у укупном становништву 2011. године).**

Испод скица упишите назив одговарајуће националне мањине (3x1=3):

8. **Заокружите планине које се простиру и у Србији, и у суседним државама (3x1=3):**

- а) Проклетије б) Копаоник в) Шар-планина г) Стара планина
д) Сува планина е) Букуља ж) Голија з) Цер

9. Бања с највише извора и на највећој надморској висини у Србији је _____
(1x2=2).

Ова бања се налази у (заокружите слово испред тачне тврдње) (1x1=1):

- а) Подрињу б) Неготинској крајини в) Стигу г) Копаоничком крају

10. **Поједине реке у Србији су пловне. Заокружите слова испред градова уколико можете допловити из једног у други (2x2=4):**

- а) Кикинда – Ниш;
б) Кладово – Шабац;
в) Београд – Зајечар;
г) Чачак – Лесковац;
д) Апатин – Панчево.

11. Откријте загонетну реку на основу следећих тврдњи.

Налази се у регији која носи назив по бројним манастирским имањима. Најдужа је река једног од три морска слива на територији Србије. Кањонска долина једне од притока ове реке позната је по десетак водопада и мањих језера. У питању је река _____ (1x3=3).

12. У следећим низовима појмова препознајте „уљеза“ и подвуците га (3x1=3):

- а) Нови Сад, Суботица, Зајечар, Сомбор, Зрењанин;
- б) Економско-социјална структура, образовна структура, полна структура, етничка структура, верска структура;
- в) Винча, Лепенски вир, Старчево, Маглич

Образложите по ком критеријуму се „уљеза“ разликује од осталих појмова (3x2=6):

- а) – критеријум: _____
- б) – критеријум: _____
- в) – критеријум: _____

13. Заокружите слова испред тачних одговора. Које врсте дрвећа су типичне за шумску вегетацију Панонске области? (3x1=3)

- а) храст; б) буква; в) граб; г) јела; д) бор; њ) смрча.

Како се назива природна вегетација Панонске области која је углавном уништена антропогеним утицајем? (1x2=2) _____

14. Допуните реченице исправним одговором (4x1=4):

Карпатско-балканске планине према начину постанка су _____.

Речна долина са која се састоји од већег броја котлина и клисура назива се _____.

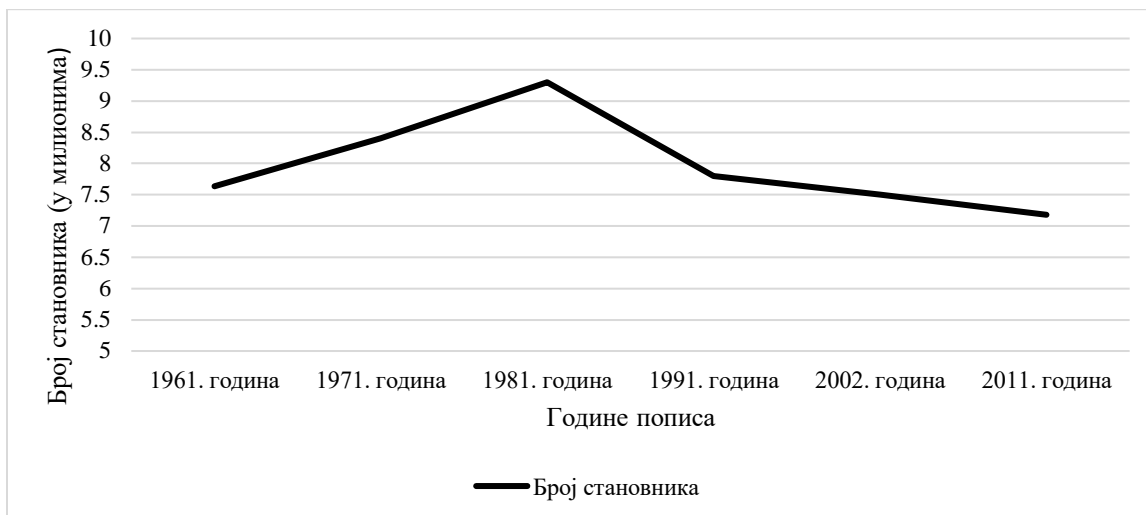
Једино крашко поље у источној Србији зове се _____ поље.

Најзаступљенију врсту стена у геолошком саставу Србије чине _____ стене.

15. Уписивањем одговарајућих слова на празне линије повежите језера са начином постанка њихових басена (4x1=4):

а) Обедска бара	_____ речно језеро
б) Газиводе	_____ урвинско језеро
в) Штрбачко (Ливадичко)	_____ еолско језеро
г) Слано	_____ крашко језеро
	_____ вештачко језеро
	_____ ледничко језеро

16. Погледајте графички приказ кретања броја становника Србије од 1961. до 2011. године, а након тога заокружите слова испред исправних тврдњи (2x2=4) и одговорите на питање (1x2=2):

- а) број становника у Србији од 1961. године константно опада;
- б) број становника у Србији је у једном моменту био већи од 10 милиона;
- в) пад броја становника од 1981. до 1991. године највећи је пад у целом посматраном периоду;
- г) број становника у Србији 1961. године био је већи од броја становника 2011. године.

Које пописне године је забележена највећа густина насељености у Србији (имајте у виду да се површина Србије није мењала ни на једном попису)? _____

17. Повежите геоморфолошке облике с типом рељефа коме припадају тако што ћете у одговарајућа поља уписати знак „X“ (5x1):

	Еолски рељеф	Антропогени рељеф	Флувијални рељеф	Крашки рељеф	Глацијални рељеф
Смедеревска ада					
Ресавска пећина					
Фосилни циркови на Шар-планини					
Површински коп у Костолачком басену угља					
Сремска лесна зараван					

ПРАКТИЧНА ВЕЖБА

На некој карти Србије је учртано 16 знакова од којих само 12 представљају тачне одговоре на понуђена питања. Редним бројевима изнад одговарајућих тачака упишите одговоре на следећа питања.

1. Упишите број 1 изнад највеће макроплавине у Србији (2).
2. Упишите број 2 изнад највишег планинског врха у Србији (1).
3. Упишите број 3 изнад реке која припада Егејском сливу (1).
4. Упишите број 4 изнад највишег вештачког језера у Србији (2).
5. Упишите број 5 изнад планине у Србији која је позната по експлоатацији мермера (2).
6. Упишите број 6 изнад општине у којој су Бугари већински народ (1).
7. Упишите број 7 изнад града са највећом инсолацијом у Србији (2).
8. Упишите број 8 изнад бање са најтоплијим извором у Србији (2).
9. Упишите број 9 изнад најдуже клисуре у Србији и Европи (1).
10. Упишите број 10 изнад насеља у коме је забележена највиша дневна температура у Србији (2).
11. Упишите број 11 изнад најузводније тачке на реци Ибар у Србији (2).
12. Упишите број 12 изнад археолошког налазишта које је некад било једна од четири престонице Римског царства (2).

